

Itàlia s'encara a les eleccions els propers 9 i 10 d'abril envoltada d'excessos: mediàtics, verbals i teatrals. Berlusconi per una banda, i Prodi per l'altra, són els protagonistes d'una història que provoca desencant entre els ciutadans. Amb tot, mai un debat televisiu com el del passat 14 de març havia concentrat tants espectadors (18 milions). Potser l'espectacle sí que farà moure un electorat víctima del desencís.

Les premeditades sortides de to de Silvio Berlusconi, l'empresari de la construcció, el magnat de la comunicació i sobretot, el primer ministre d'Itàlia, entusiasmen l'electorat indecís del seu partit, Forza Italia. En aquesta campanya Silvio, *Il Cavaliere*, s'ha comparat amb Jesucrist i amb Napoleó, ha promès castedat fins a les eleccions i ha deixat plantada la periodista Annunziata, de la RAI, enmig d'un programa. A més, Berlusconi arruixa Prodi, el seu rival, amb acudits de mal gust i es queixa perquè els mitjans el treuen a les fotos lluint calvície, malgrat els seus esforços i operacions per contrarestar la pèrdua de cabell.

Aquestes maniobres mouen l'amorf i desencantat feix de població pertanyent al seu partit que potser no anirien ni a votar per desencís però que en veu-

Les eleccions italianes, entre el xou mediàtic i el desencant

re el seu líder atacat sortiran a defensar-lo. I de pas, es diverteixen. Berlusconi, sortit de les entranyes d'un país que l'aplaudeix i el malcria ha diluït les concepcions tradicionals de la separació dels poders. Prodi, a l'altre extrem, malda per mantenir-se ferm, conscient que ofereix una figura anodina, gens carismàtica. Prodi és gris, certament, davant d'un personatge com Berlusconi. Potser el país triarà una via realista i menys espectacular.

Ara per ara, les enquestes donen la prioritat a Romano Prodi i la seva coalició. Un moment clau en aquest camí electoral va ser el cara a cara televisiu entre els dos líders. El 14 de març, 18 milions d'espectadors amb un 55% de quota de pantalla van seguir atentament el duel televisiu entre els dos líders per a les presidencials, Berlusconi com a representant del centredreta i Prodi com a delegat de la coalició del centreesquerra. Tots dos es van proclamar "vencedors". La veritable vencedora, clarament, va ser la televisió, que des de feia temps no aconseguia tenir tants italians enganxats davant de la pantalla.

Tot i el rècord d'audiències, molts temes no van ser ni tan sols mencionats. Entre aquests, justícia, medi ambient, família o bioètica. El programa en directe va ser transmès per RAI1 i per la Cadena La7. Aquest duel ha estat un dels programes més seguits a la televisió italiana dels darrers onze anys. El rècord continua essent el partit Itàlia-Camerun dels mundials de França del 1998, amb 23 milions de telespectadors. El 3 d'abril s'espera una segona ronda, si no canvia res. I en aquesta campanya electoral, tot és possible. Per ara els ingressos publicitaris televisius seguiran en augment, en benefici de Berlusconi, que no solament és l'amo de les televisions, sinó també de la major societat publicitària italiana.

Reaccions al duel televisiu. Massimo D'Alema, president de Democràtic di Sinistra (DS), va comentar el duel televisiu dient que era la fi d'un gran comunicador: "Berlusconi ja no està en condicions de comunicar al país, mentre que Prodi ha estat molt eficaç", va dir D'Alema. El president de DS creu que Berlusconi viu d'eslògans i que no té un missatge "positiu" per enviar al país. Ignazio La Russa, d'Alleanza Nazionale és d'un altre parer: "Berlusconi té l'estratègia de l'optimisme, mentre que Fini –el seu líder– té la del realisme". Cicchitto, de Forza Italia, vicecoordinador del partit de Berlusconi, arriba a dir que "Prodi em sembla al·lucinat". Per Cicchitto "sembla que Prodi hagi pres al·lucinògens o que s'hagi après molt bé la tècnica dels xous napolitans". Piero Fasino (DS) creu que a la televisió "Prodi ha estat més convincent i fresc, ha aconseguit transmetre confiança i esperança; de Berlusconi en canvi arriba un missatge polèmic i rancorós". Rutelli, de la Margherita (sempre centreesquerra) creu en una "victòria neta de Prodi" i "derrota neta de Berlusconi" a la televisió. Rutelli –no podia dir una altra cosa– afirma que Berlusconi va demostrar-se "avorrit i repetitiu". En canvi, i tampoc podria ser altrament, Gianfranco Fini, d'Alleanza Nazionale troba que "Berlusconi ha donat la impressió de creure que tot va bé. Un excés, perquè els electors indecisos saben que encara hi ha molts problemes". Fini, tot i "filar" amb Berlusconi, es mostra particularment crític durant aquesta campanya i no amaga les discrepàncies amb el líder de la coalició.

Enquestes: favorables a Prodi, per poc. Prenem l'últim sondeig de Brunkimedia, difós dimecres, 22 de març. A la pregunta: "Pensi que són

EFE

El debat televisiu entre Silvio Berlusconi i Romano Prodi el van seguir més de divuit milions d'espectadors a tot Itàlia. L'encara primer ministre ha reconegut que no s'hi va saber explicar.

avui, les eleccions. Per qui votaria?", un 53% ha respost que a partits del centreesquerra, mentre que un 46,5% afirma que ho faria al centredreta, i tan sols un 0,2% opta per altres tendències.

Els sondeigs continuen essent desfavorables a Berlusconi, que intenta fer mil maniobres amb efecte sorpresa per

desvetllar l'electorat. Silvio Berlusconi, encara primer ministre italià, ha reconegut que en el primer debat televisiu "no es va saber explicar". Els quatre punts que el distancien de la victòria el posen molt nerviós i l'inciten a fer actuacions esberpèntiques fins i tot davant de Confindustria, la Confederació General de la Indústria Italia-

na, que està prenent distància de les seves sortides de to.

Berlusconi, en el debat televisiu, es va queixar de les regles televisives que donaven exactament els mateixos minuts al president i al líder de l'oposició, argumentant que aquest sistema no el deixava explicar-se bé. Al final va dir: "No he pogut exposar les me-

Berlusconi: "En els últims cinc anys de govern hem estat molt més eficaços i reformistes. Prodi és una tapadora dels comunistes."
Prodi: "Volem un país més just i equànim. Volem organitzar una mica de felicitat."

ves idees i el meu programa, ho sento". *Sky News*, just després d'aquestes paraules, va dir que un 38% de les persones entrevistades apostaven per Prodi, mentre que un 35% continuava preferint Silvio Berlusconi. La proposta de Berlusconi se centra a treure els draps bruts dels governs –inestables– d'esquerra, que entre els anys previs a la seva elecció del 2001 van "desbordar el dèficit pressupostari" i van incitar a "la recessió". En els últims cinc anys de govern berlusconià "hem estat molt més eficaços i reformistes". A Prodi l'acusa de ser "una tapadora dels comunistes".

El debat televisiu –monòlegs, més aviat– va mirar massa al passat i va obviar fer propostes pel futur, tot i que Romano Prodi va ser més hàbil i va parlar de diàleg, felicitat i gestió conciliadora. El debat semblava més una rèplica dels xous electorals nord-americans que un autèntic debat "a la italiana". I malgrat això, va superar totes les previsions d'audiència. "I vostès què han fet?" o "demagògia pura" eren frases que s'intercanviaven en el debat convertit en un manual de greuges. Finalment Berlusconi va dir que, en definitiva, el que ell vol és "un estat *light*", un estat "que no posi les mans a les butxaques dels italians". Prodi, en canvi, va apostar per "fer créixer el país, restaurant el sentit de

justícia i equitat" i "organitzar una mica de felicitat". Berlusconi està convençut –i l'avalua l'experiència recent dels governs d'esquerra– que si guanya Prodi serà "un caos" perquè els partits "deixaran Prodi sol sense possibilitat de maniobrar". Gianfranco Fini, el vice-president i ministre d'Afers Estrangers del Govern, creu que "un empat és molt més que possible". Si així fos, podria donar-se el cas que una coalició dominés al Parlament i l'altra al Senat i per tant s'haurien de tornar a convocar eleccions. Per Fini, aquesta probabilitat és molt alta.

Una de les propostes de Romano Prodi és la de la nova llei de ciutadania: "La immigració representa un recurs preuat per al nostre país. Les nostres noves paraules d'ordre seran 'acolliment' i 'convivència'. Els estrangers no s'hauran de sentir hostes posats contínuament a prova, sinó ciutadans amb drets i deures. La nova llei sobre la ciutadania serà clau, en aquest sentit".

Ja l'any 1994, quan Berlusconi va desembarcar a la política advertia que havia decidit ocupar-se dels "assumptes públics" perquè no volia viure en un país antiliberal, governat per "forces immadures i homes lligats a un passat econòmicament i políticament fracassats". En el seu anomenat "pacte

amb els italians" del 2001, quan va guanyar les eleccions, va prometre un milió i mig de nous llocs de feina, augmentar les pensions mínimes i sobretot disminuir les "pressions fiscals". En el seu nou pacte d'ara recorda que en l'últim lustre ha reformat l'escola, la docència universitària, les pensions, ha augmentat les obres públiques en un 40%, ha abolit el servei militar obligatori, ha lluitat contra el terrorisme i la criminalitat i ha reformat la "disciplina" sobre la immigració, entre moltes altres qüestions. Promet un "sud" desenvolupat –l'etern problema d'Itàlia–, incrementar fons per a la sanitat pública i ajudar els joves i ancians a adquirir un immoble. Propostes –aquestes últimes– que d'altra banda, es troben també desenvolupades en el programa de Prodi.

Els opositors de Prodi, com Pierferdinando Casini, fins ara president del Parlament, revela que Prodi "amaga" els comptes i que "si guanya" colpirà els "títols d'estat". Giulio Tremonti, ministre d'Economia, pensa el mateix i diu que ja ara "el capital està fugint a l'exterior". Aquests pronòstics funestos pel que fa a l'economia del país presagien que en la coalició de centredreta la inquietud per l'avanç de Prodi és ben real.

Miriam Díez i Bosch